

Izobraževalni seminar
- SVIZ -

VARSTVO OSEBNIH PODATKOV V DELOVNEM RAZMERJU

mag. Polona Štrekelj, Portorož, 27.9.2021

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

Projekt financira Evropska komisija v okviru Splošnega programa »Rights, Equality and
Citizenship Programme 2014 – 2020«.

Vsebina

- 1. Obdelava osebnih podatkov zaposlenih s pomočjo sodobnih tehnologij**
(videonadzor, biometrija, e-pošta, internet, telefon, tiskalniki, BYOD, aplikacije za delo od doma, videokonferenčni sistemi itd.)
- 2. Posebnosti obdelave osebnih podatkov zaposlenih v času boja proti širjenju okužb z virusom SARS-CoV-2:**
 - nova oblika dela = delo na daljavo (nadzor zaposlenih, uporaba sodobnih spletnih orodij)
 - preverjanje izpolnjevanja PCT pogojev

Pravne podlage za obdelavo OP na področju šolstva

Zaposleni (učitelji in drugi zaposleni)

- Splošna uredba o varstvu podatkov
- ZVOP-1
- Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1)
- Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti
- Zakon o javnih uslužbencih
- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja
- ...

Učenci, starši

- Splošna uredba o varstvu podatkov
- ZVOP-1
- Zakon o osnovni šoli
- ...

Obdelava OP s pomočjo sodobnih tehnologij

Kaj so sodobne tehnologije? Videokamere, biometrične naprave, GPS naprave, telefoni, tiskalniki, e-pošta, internet, aplikacije za delo od doma, videokonferenčni sistemi,...

Zakaj so sodobne tehnologije „problematične“ z vidika varstva zasebnosti?

... **meja** med službenim in zasebnim delovanjem **se briše** (npr. e-pošta: službena + zasebna raba)

... lahko omogočajo **prikrit nadzor** zaposlenih **na delovnem mestu** in **pri delu od doma**

... **zakonsko neurejeno področje** (z izjemo videonadzora, biometrije in porabe na službenih telefonih), zato mora delodajalec izhajati iz **splošnih načel varstva osebnih podatkov**, predvsem pa opraviti razmislek:

- ✓ **o namenu**, ki ga želi doseči (kaj želi z ukrepom urediti oz. katero težavo skuša rešiti)
- ✓ razmisliti, **ali je ukrep res potreben** (ali se isti cilj da doseči na manj invaziven način?) in **sorazmeren** glede na namen
- ✓ izbrati **najustreznejšo pravno podlago**

Obdelava OP s pomočjo sodobnih tehnologij

... da bo delodajalec (upravljavec) zagotovil zakonito obdelavo OP, naj pred odločitvijo o vpeljavi katerekoli izmed sodobnih tehnologij:

1. **izvede oceno učinka** (opredeli namen, izvede oceno potrebnosti in sorazmernosti, izvede oceno tveganj za posameznike in opredeli ukrepe za obravnavo tveganj)

Kako izvesti oceno učinka? S pomočjo smernic IP:

https://www.ip-rs.si/prirocniki_smernice/Smernice_o_ocenah_ucinka.pdf

2. **vnajprej določi pravno podlago** (najustreznejšo pravno podlago – člen 6(1) Splošne uredbe, ZVOP-1 (videonadzor, biometrija) in morebitna področna zakonodaja-ZeKom-1),

3. **zagotovi predvidljivost obdelave OP za zaposlene** (interni akt in seznanitev delavcev) oziroma ...

... **raje vnajprej omeji kot nadzira** (s pomočjo tehničnih ukrepov kot npr. pri e-pošti delodajalec lahko tehnično omeji pošiljanje prilonk nad določeno velikostjo, omeji velikosti poštnega predala, onemogoči tiskanje nad določenim št. strani ipd.)

Obdelava OP s pomočjo videonadzora

Področna ureditev v ZVOP-1 (74. – 77. člen):

- videonadzor **dostopa v uradne službene ali poslovne prostore**, če je to potrebno za **varnost ljudi** ali **premoženja**, zaradi zagotavljanja nadzora vstopa ali izstopa v ali iz službenih oziroma poslovnih prostorov ali če zaradi narave dela **obstaja možnost ogrožanja zaposlenih**)
- sklep o uvedbi (pisna odločitev z razlogih za uvedbo), **predhodno pisno obvestilo zaposlenim** in **obvestilo ob izvajanju**
- **na delovnem mestu** le **v IZJEMNIH** primerih (če je **NUJNO** potrebno za varnost ljudi ali premoženja ali za varovanje TP/PS), posvetovanje z **reprezentativnim sindikatom**
- **NIKOLI** v garderobah, dvigalih, sanitarnih prostorih!
- za obdelavo osebnih podatkov gre tudi, če se posnetki ne shranjujejo!

Dolžnosti za delodajalce po Splošni uredbi:

- ureditev zunanjega izvajanja, npr. varnostne službe (28. člen)
- vzpostavitev evidence dejavnosti obdelave (30. člen)
- zagotavljanje varnosti (32. člen)
- obveščanje o kršitvah varnosti (33. člen)
- ocena učinka (35. člen)
- vloga DPO (37.-39. člen)
- pravice posameznika!

Obdelava OP s pomočjo biometrije

Biometrični podatki – fizične, fiziološke ali vedenjske značilnosti posameznika, obdelane s posebnimi tehničnimi sredstvi, ki omogočajo edinstveno identifikacijo ali avtentikacijo posameznika

- telesne značilnosti: obraz, prstni odtisi, DNK, mrežnica, šarenica itd.;
- vedenjske: govor (glas), gibanje, tipkanje itd.

Področna ureditev v ZVOP-1 (78. – 81. člen):

- loči med javnim in zasebnim sektorjem
- javni s.: biometrijski ukrepi le, če so **nujno potrebni** za **opravljanje dejavnosti**, za **varnost ljudi** ali **premoženja** ali za **varovanje tajnih podatkov** ali **poslovne skrivnosti** in je to določeno **v zakonu** (npr. Zakon o potnih listinah), izjemoma lahko **tudi za vstop v stavbo in evidentiranje zaposlenih na delu**;
- zasebni s.: velja isti pogoj + **le nad svojimi zaposlenimi**, če so bili **predhodno o tem pisno obveščeni** + **predhodna odločba IP (soglasje zaposlenih ne zadostuje!)**

Dolžnosti za delodajalce po Splošni uredbi:

- ureditev zunanjega izvajanja, npr. varnostne službe (28. člen)
- vzpostavitev evidence dejavnosti obdelave (30. člen)
- zagotavljanje varnosti (32. člen)
- obveščanje o kršitvah varnosti (33. člen)
- ocena učinka (35. člen)
- vloga DPO (37.-39. člen)
- pravice posameznika!

Več o tem v **Smernicah o uvedbi biometrijskih ukrepov:**

[https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Biometrija - smernice.pdf](https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Biometrija_-_smernice.pdf)

[Smernice glede uvedbe biometrijskih ukrepov](#)

Obdelava osebnih podatkov s pomočjo telefonov in tiskalnikov

- Mobilni / službeni telefoni urejeni v **Zakonu o elektronskih komunikacijah (139. člen): določitev limita v internem aktu**
 - v kolikor zaposleni prekorači limit, z razčlenjenim računom dokazuje službeno porabo (zakriti, nezakriti RR)
 - če prekoračitve limita ni, naj se ne preverja seznama klicev
- **(Mrežni) tiskalniki / multifunkcijske naprave**
 - **Tudi tiskalniki lahko ustvarjajo zbirke osebnih podatkov uporabnikov – preverite, obvestite zaposlene!**
 - npr. hramba podatkov o naslovu dokumenta, URL natisnjene spletne stani ipd.
 - če je zasebna poraba problem, je priporočljiv režim limita tiskanja (npr. vezava na uporabniško kartico, x strani glede na delovno mesto), odobritev za povečan obseg tiskanja ipd.)

OBVESTILO POSAMEZNIKOM PO 13. ČLENU SPLOŠNE UREDBE O VARSTVU PODATKOV GLEDE OBDELAVE OSEBNIH PODATKOV

(obrazec na ip-rs.si)

OBVESTILO POSAMEZNIKOM PO 13. ČLENU SPLOŠNE UREDBE O VARSTVU PODATKOV (GDPR) GLEDE OBDELAVE OSEBNIH PODATKOV

novi zbirke osebnih podatkov
(npr. V EVIDENCI VSTOPOV IN IZSTOPOV IZ URADNIH PROSTOROV ORGANA)

Opomba: Izpolnite

- Imenovanje in funkcije osebe, ki je odgovorna za obdelavo osebnih podatkov, na katero se nanašajo osebni podatki, ki jih obdelujete (npr. imena, funkcije, kontaktne podatke).
- Imenovanje osebe, ki je odgovorna za obdelavo osebnih podatkov, na katero se nanašajo osebni podatki, ki jih obdelujete (npr. imena, funkcije, kontaktne podatke).
- Imenovanje osebe, ki je odgovorna za obdelavo osebnih podatkov, na katero se nanašajo osebni podatki, ki jih obdelujete (npr. imena, funkcije, kontaktne podatke).

Upravljavec osebni podatki:
Ime, naziv, naslov, elektronski pošta

Kontaktne osebe za varstvo osebnih podatkov (npr. DPO), če je imenovana:
Ime, naziv, naslov, elektronski pošta

Imenovanje osebe, ki je odgovorna za obdelavo osebnih podatkov:
Ime, naziv, naslov, elektronski pošta

Pravna podlaga za obdelavo osebnih podatkov:
Ime, naziv, naslov, elektronski pošta

Obdelava OP v okviru e-pošte in interneta

Najprimerneje je tehnično omejevanje vnaprej, ne pa naknadno preverjanje!

- npr. omejevanje določenih URL naslovov, velikosti in formata priponk
- Pozor pri **preusmeritvah predalov e-pošte!** (NE avtomatskih preusmeritev, priporočljiv avtomatski odgovor)

- **vsebina e-pošte ≠ prometni podatki o e-pošti:**

- vsebine e-pošte NE pokriva Splošna uredba (37. člen URS – Varstvo tajnosti pisem in drugih občil: sodna odredba)!

- **prometni podatki o e-pošti po uporabniku** (prejemnik, zadeva, datum in čas pošiljanja,...) = **zbirka osebnih podatkov!**

V izogib nezakoniti obdelavi OP IP priporoča:

- **natančno opredelitev kdaj delodajalec sme obdelovati OP v internih aktih** (izjemno redko, za kakšen namen, katere podatke,...)
- **Primeri neustreznih določb v internih aktih:**
 - »Uporaba interneta s strani zaposlenih se lahko nadzira.«,
 - »V okviru rednih vzdrževalnih pregledov ali po naročilu odgovorne osebe informatik pregleduje dostope posameznikov do različnih spletnih naslovov in izdela poročilo pregleda dostopanja do svetovnega spleta.«

Obdelava OP v primeru uporabe zasebnih naprav v službene namene („Bring Your Own Device“)

Pred uvedbo priporočljivo izvesti oceno učinkov na varstvo OP

analiza tveganj po temeljnih načelih varstva osebnih podatkov:

- **zakonitost** (pravne podlage: zakon, privolitev,...veljavnost privolitve v delovno-pravnih razmerjih?
 - **poseben pomen ima informiranje** – vpliv na raven **pričakovane zasebnosti!**
- **sorazmernost** (kateri podatki so nujni)
- **namenskost** (definiranje in omejitve namenov)
- **točnost in ažurnost** (npr. vnašanje podatkov in ustrezna sinhronizacija)
- **zavarovanje** (vidiki informacijske varnosti)
- **pravice posameznika** (katere in kako bodo zagotovljene)
- **roki hrambe** (kako dolgo bodo podatki hranjeni, možnosti dostopa...)

Smernice o uporabi zasebnih naprav v službene namene (BYOD)

Več o tem v **Smernicah o uporabi zasebnih naprav v službene namene:**

https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice_o_BYODweb.pdf

Obdelava osebnih podatkov v času boja proti širjenju okužb z virusom SARS-CoV-2

Širjenje epidemije koronavirusa (COVID-19) je v okviru obdelave osebnih podatkov v delovnih razmerjih prineslo **2 novi dimenziji** :

1. **Sprememba delovnega procesa z izvajanjem različnih oblik dela na daljavo** - oddaljeni dostop zaposlenih do različnih strežnikov (npr. poštnih/datotečnih), aplikacij (npr. spletni klepetalniki) in konferenčnih sistemov (npr. MS Teams, Zoom) - te nove okoliščine prinašajo številna vprašanja z vidika pravnih podlag obdelave osebnih podatkov in njihove varnosti, predvsem pa z vidika nadzora zaposlenih s strani delodajalca
2. **Uvajanje ukrepov, ki vključujejo obdelavo podatkov o zdravstvenem stanju delavcev** (posebne vrste osebnih podatkov), ki so namenjeni zaščiti življenjskih interesov zaposlenih, podjetja in javnega interesa.

...vsa **aktualna stališča in mnenja IP** v zvezi z varstvom osebnih podatkov v času izrednih razmer zaradi koronavirusa so dostopni na spletni strani <https://www.ip-rs.si>

Izhodišča za obdelavo osebnih podatkov v zvezi z obolelostjo s koronavirusom COVID-19

Tehtanje dveh temeljnih ČP:

pravica do zasebnosti (varstvo osebnih podatkov) pravica do javnega zdravja

vsaka obdelava osebnih podatkov = poseg v pravico do zasebnosti ... obdelava zdravstvenih osebnih podatkov še toliko večji!

Zato mora biti obdelava osebnih podatkov:
NUJNA, UPRAVIČENA (UČINKOVITA!) IN SORAZMERNNA

Tu je ključna je zdravstvena stroka!

Delo od doma...kaj to pomeni za zaposlene

Delo od doma – na podlagi sodobnih tehnologij lahko pride s strani delodajalca tudi do povečanega obsega nadzora nad zaposlenimi (in s tem obdelave OP) iz (vsaj) treh razlogov:

- **spremljanja učinkovitosti zaposlenih** (npr. s pomočjo sledilnikov aktivnosti, prikazovanja ekranskih slik računalnika, spremljanja prijave/odjave, aktivnosti na tipkovnici, prometa na internetu, e-pošti itd. ...s pomočjo programov npr. StaffCop, Teramind, CleverContro, TimeDoctor...)
- **spremljanje morebitnih notranjih varnostnih groženj** (spremljanje prometa na internetu, omrežju itd.) ter
- **izvajanja delovnega procesa na daljavo (MSTeams, Zoom,...)**

Delo od doma...prepletanje obdelave OP učiteljev in učencev

IP podpira uporabo novih tehnologij, orodij in metod, ki so povezane s pedagoško-izobraževalnim delom v času izrednih razmer v času COVID-19, ki pa mora biti **premišljena, sorazmerna in varna!**

Zato je priporočljivo, da šole kot upravljavci pred uvedbo katerekoli rešitve IP **izvedejo oceno učinkov na varstvo OP (v kolikor le ta ni obvezna že na podlagi Splošne uredbe):**

- **določitev namena (člen 5)** - definiranje in omejitev namenov
- **določitev ustrezne pravne podlage zakonitost (člen 6(1), 9(2))** - ustrezna pravna podlaga – ZDR-1, Zakon o visokem šolstvu,... , privolitev?
- **zagotovitev sorazmernosti (člen 5)**- kateri podatki so res nujni za doseg nekega namena, katere funkcije IT orodja so res nujne
- **informiranje zaposlenih (člen 13)** - interni akt, okrožnica, obvestila po e-pošti
- **zagotavljanje točnosti in ažurnosti podatkov (člen 5)**
- **zavarovanje podatkov (člen 32, 24. in 25. člen ZVOP-1)** - vidiki informacijske varnosti, sodelovanje IT službe!
- **zagotovitev pogodbene obdelave (člen 28)** – če orodje/tehnologijo zagotavlja zunanji izvajalec
- **določitev rokov hrambe podatkov (člen 5)** - kako dolgo bodo podatki hranjeni – omejeno na obdobje izrednih razmer!
- **prenos podatkov v tretje države (člen 46)** – če šola uporablja IT orodja, katerih ponudniki so npr. Google, MS – nujnost določitve zaščitnih ukrepov!
- **pravice posameznika (členi 13 – 22)** - katere in kako bodo zagotovljene!

**Smernice za skladno uporabo
informacijskih orodij v
šolstvu**

...IP jih bo objavil v kratkem!

Obdelava osebnih podatkov v okviru preverjanja izpolnjevanja PCT pogojev

...nenehno spreminjajoči se predpisi...trenutno v veljavi:

- Odlok o **načinu izpolnjevanja** pogoja prebolewnosti, cepljenja in testiranja za zaježitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 (Uradni list RS, št. 147/21, 149/21 in 152/21),
- Odlok o **načinu ugotavljanja izpolnjevanja** pogojev prebolewnosti, cepljenosti in testiranja v zvezi z nalezljivo boleznijo COVID-19 (Uradni list RS, št. 126/21) ter
- Odlok o **začasni omejitvi zbiranja ljudi** zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2 (Uradni list RS, št. 129/21, 132/21, 135/21, 140/21 in 146/21)

...celoten nabor aktualnih predpisov objavlja Služba Vlade za zakonodajo na spletni strani PIS: <http://www.pisrs.si/Pis.web/aktualno>

Zakonitost odlokov – presoja US

- preverjanje izpolnjevanja pogojev – z aplikacijo NIJZ ali vpogledom v dokazilo (=obdelava osebnih podatkov)
- 38. člen URS - zbiranje, obdelovanje, namen uporabe, nadzor in varstvo tajnosti osebnih podatkov v skladu z drugim odstavkom 38. člena Ustave RS lahko določeno zgolj z zakonom – **vprašanje protiustavnosti (IP vložil zahtevo - presoja US)**
- **Toda! sprejeti odloki veljajo**, in so jih dolžni spoštovati vsi, na katere se odloki nanašajo - do njihove izrecne razveljavitve s strani US RS ...

IP je že pripravil
**Smernice o preverjanju
PCT pogoja za šole**

Hvala za pozornost! 😊

Vprašanja?

polonca.strekelj@ip-rs.si